

Sag nr. 2025 - 28400 / Akt. nr. 3574986

Dato: 22. august 2025

TRR/HMH/PEBN

Til By-, Land- og Kirkeministeriet (via mail)

Høring over udkast til lovforslag vedr. understøttelse af menighedsrådenes vedligeholdelse af middelalderkirker og orientering om foreløbige ligningsbehov

Aalborg Stift modtog den 1. juli 2025 høring over udkast til lovforslag vedr. understøttelse af menighedsrådenes vedligeholdelse af middelalderkirker og orientering om foreløbige ligningsbehov, med frist for eventuelle bemærkninger den 25. august 2025, klokken 12.00.

Overordnet indeholder lovforslaget flere gode elementer, men jeg har enkelte bemærkninger, som fremgår nedenfor.

Overordnet giver forslaget indtryk af en bevægelse fra folkekirke til organisationskirke, da det flytter ansvaret fra menighedsrådene til professionelle organer.

Oprettelse af enhed for folkekirkens middelalderkirker

Den foreslåede løsning på de udfordringer, som landdistrikter med mange middelalderkirker oplever, er at oprette en enhed, der kan understøtte menighedsrådenes vedligeholdelse af middelalderkirker eller overtage ansvaret for et mindre antal kirker, forventeligt cirka fem.

Det er min vurdering, at modellen langt fra vil løse de udfordringer, som menighedsrådene flere steder i landet står overfor, og som biskop er jeg ikke positiv over for oprettelsen af en sådan enhed, da forvaltningen af middelalderkirker efter min opfattelse bør ligge ved menighedsrådene. Hvis en enhed skal overtage kirker fra lokale menighedsråd, bryder det med det helt grundlæggende princip om, at folkekirkens kirker bestyres af menighedsrådene.

Jeg er desuden betænkelig ved, at finansieringen af enheden skal ske ved en forhøjelse af landskirkeskatten, som forventes modsvaret af tilsvarende besparelser på lokalt niveau. Jeg sætter spørgsmålstegn ved, om udgifterne til vedligeholdelse af fem middelalderkirker modsvarer de 7 millioner kroner, som enheden forventes at koste fra 2028 og frem. Hvis ikke, vil midlerne i realiteten blive taget fra kirkelivet i sognene, hvilket vil være yderst beklageligt. I stedet peger jeg på, at den eksisterende konsulentordning kan udbygges og smidiggøres.

Desuden fremgår det af forslaget, at beslutningen om at indgive ansøgning skal præsenteres på et menighedsmøde forud for menighedsrådsvalget. Det bør overvejes at gøre det til et krav, at beslutningen træffes på menighedsmødet, så man på den måde sikrer menighedens tiltræden til forslaget om at afgive kirken.

Flere steder i forslaget fremgår det, at der vil blive fastsat regler om enheden for folkekirkens middelalderkirker. Jeg ser frem til at se forslagene til de regler.

Se desuden vedhæftede detailbemærkninger til forslaget på side 3.

Procesmæssige regler for provstiudvalgenes drøftelse af de lokale kassers ligningsbehov

Det fremgår af forslaget, at målet er, at den gennemsnitlige samlede kirkeskatteprocent på landsplan ikke må overstige det nuværende niveau på 0,87 %, og at der på den baggrund foreslås en årlig koordinering mellem biskopper og provstiudvalg mv. med henblik på at holde den samlede kirkeskatteprocent i ro. Den foreslåede model til koordinering, indebærer tilbagemeldinger fra provstiudvalgene til den stedlige biskop, som efter lokale drøftelser skal videregive oplysninger til Københavns Stift.

Vi foreslår en model for tilbagemelding mellem de forskellige myndigheder, som indebærer mindst mulig administration. Det kan være en underside på Kirkeportalen, hvor provstiudvalgene indberetter, og biskoppen har et stiftsoverblik, fx som stiftsoverblikket over provstiudvalgenes kvartalsrapporter. Herfra kunne der også etableres en løsning, der giver Københavns Stift mulighed for at skabe et overblik over alle stifters indtægter.

Stiftsøvrigheden, som ligeledes har haft forslaget i høring, har ikke yderligere at tilføje til nærværende høringssvar.

Hvis der er spørgsmål til høringssvaret, kan de rettes til stiftsadministrationen.

Med venlig hilsen

Thomas Reinholdt Rasmussen
biskop

Kopi til (via mail):
Alle stifter

Detailbemærkninger:

- Enheden skal overtage bestyrelsen af en kirke, dens inventar og kirkegård. Hvad betyder dette for ejerforholdet? I dag ejes en kirke af kirken, men bestyres af menighedsrådet, hvilket også er det der tinglyses i tingbogen. Det vil fremadrettet være X Kirke v/enheden for folkekirkens middelalderkirker, og dermed kræve oprettelse af særskilte cvr-numre samt navneændring i tingbogen.
- Der bør i lov om brug af folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde tages stilling til, hvorvidt det kræver biskoppens godkendelse, hvis kirker der er taget ud af brug ønskes anvendt til ikkekirkelige formål?
- Enheden vil kunne beslutte at nedlægge en kirkegård og sælge arealet, medmindre kirkegården er erklæret for umistelig af udvalget om kirkegårde, og derfor ikke kan nedlægges. Er der etiske overvejelser forbundet hermed?
- Fastsættes der regler eller retningslinjer for ansøgninger om anvendelse af kirker, som er taget ud af brug, til gudstjenester mv., så man sikrer en ensartet behandling? Ligeså med ansøgninger af ikkekirkelig karakter?
- Ved vedligeholdelse af kirker der er taget ud af brug, bør der indføres høringspligt for enheden, hvis enheden skal godkende vedligeholdelsesarbejder ved kirkerne. Det kunne fx være Nationalmuseet og evt. den kgl. bygningsinspektør, som blev bedt om at afgive udtalelse.
- Det fremgår af forslaget, at et menighedsråds beslutning om at ansøge om overdragelse af en middelalderkirke, skal være truffet efter behandling på to menighedsrådsmøder, med et mellemliggende menighedsrådsvalg. Det bør præciseres om der hermed menes ordinære menighedsrådsvalg hvert 4. år, eller om det også gælder for de menighedsråd, som har fået tilladelse til at have 2-årig valgperiode.